

Emberbarát

ב"ה

A NAGY FUVAROS UTCAI TEMPLOMKÖRZET HETILAPJA

XVIII. évfolyam 31. szám

2022. május 6. - 5782. ijar 5.

HETISZAKASZ

MÓZES III. Ködosim (מֹשֶׁה יִשְׁרָאֵל)

Ebben a hetiszakaszban a kohen munkájáról olvasunk, amit Jom Kipurkor végez. A tóra azt mondja: „menjen be Áron a szentélybe, ... Szent lenköntöst öltön föl..., szent ruhák ezek” Jom Kipurkor, a nagy megbocsájtás napján a kohen nem arany ruhákat visel, hanem fehérret, melyben egyáltalán nincs arany. Azokat a tevékenységeket, melyeket máskor is mindennap végzett a Szentélyben - arany ruhában látta el, és amik Jom Kipurhoz kapcsolódtak - azokat pedig az említett fehér ruhában. Emiatt a nap során ötször kellett átöltöznie, és minden átöltözésnél alámerült a mikvében. Így Jom Kipurkor ötször merült a mikvébe. De miért kell a kohen hágádolnak ennyiszor alámerülni? Ha ez a megtisztulásról szól, akkor elég lenne egyszer reggel, de még ha azt mondjuk, hogy a szentek szentjébe lépés előtt is meg kell, az is érthető, hiszen akkor még szentebb helyre megy be. Na de amikor kijön onnan, akkor miért kell? Hiszen akkor a szentebből a kisebb szent felé megy.

Bölcseink azt mondják: „Minden, ami a szárazon van, van a tengerben is. Csak a szárazon látható, a vízben rejtett.” Ha az ember a vízre néz, nem látja a tengeri lényeket, csak a vizet. Ami a tengerben van, egy kicsit elveszít a saját lényegéből, és része lesz egy általánosabb valóságnak, a tenger valóságának, mondhatni elmerül, feloldódik a tengerben.

A szárazföldi lények magukat különállónak, függetlennek és egyéninek látják, - sokkal inkább, mint a vízi lények - hisz maguk egyenként láthatók, semmi nem rejt, fedi be őket. Ezért mondja a háláchá, hogy „minden ami a tengerben van, tiszta”. Azért, mert a vízi lények állandóan érzékelik maguk körül az életük forrását, a vizet, és egy pillanatra sem gondolják magukról, hogy függetlenek, ellentétben a szárazföldi lényekkel, akik óriási önérzettel rendelkeznek.

A tiszta mikvébe merülő ember úgy érzi magát, mint „hal a vízben”, feloldódás élményt él meg, egy kicsit elveszít az egójából, és így közelebb tud kerülni az Istenhez. Ez a mikve belső élménye. Ezért a kohen amikor kijön a szentek szentjéből a jom kipuri munkájának végeztével, és egész Izrael ott táncol körülötte, siet alámerülni, (melynek héber anagrammája a „lemondani” szó), mert erre az egységélményre nagyobb szüksége van, mint valaha.

Ha valaki szeretne kicsit objektívebb lenni, kicsit elfeledkezni magáról, ajánlatos mikvébe mennie, meghajolnia, a fejét a vízbe mártania, amíg elveszíti a személyes önérzetét, feloldódik, eggyé válik a vízzel, és akkor tud kapcsolódni és közeledni az Örökkévalóhoz.

Shabat Shalom!

Chaim Shaul Glitzenstein rabbi

Ez a kiadvány Szent szövegek idézeteit és azok magyarázatait tartalmazza. Kérjük ne dobja ki!

KEDOSIM

A Szentségről

„Szenteljétek meg magatok abban, ami megengedett nektek.”

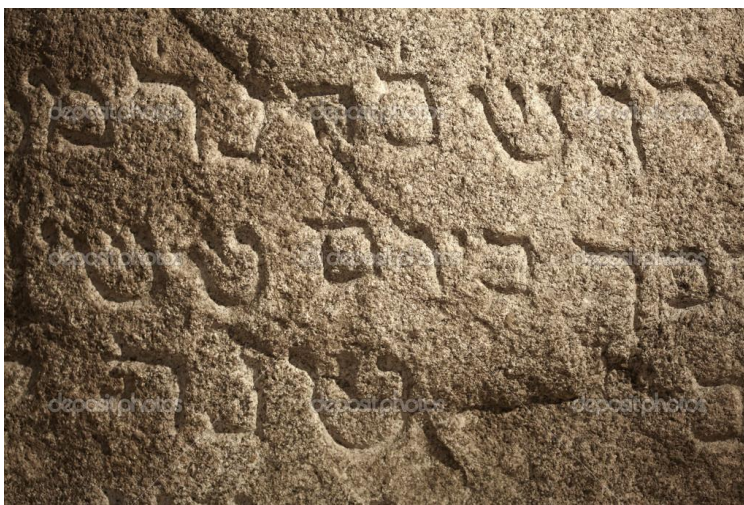
A Kedosim hetiszakasz a következő szavakkal kezdődik: „Az Örökkévaló beszélt Mózeshez, mondván: Beszélj Izrael fiainak teljes közösségéhez (kol ádat bné Jiszráel) és mondd nekik: „Kedosim tihju – Szentek legyetek...” (3Mózes 19:1-2). Rási rámutat, hogy ez a szokatlan beékelt kifejezés: „Izrael fiainak teljes közösségéhez” a hagyományos „Beszélj Izrael fiaihoz” formulában azt tanítja nekünk, hogy ezt a micvát kifejezetten az egész zsidó közösség (b'hakhel) jelenlétében kaptuk.

Híresek a véleménykülönbségek a korai magyarázók között arra vonatkozóan, hogy pontosan mit is kell a „Szentek legyetek” micvája alatt érteni. Rási önmegtartóztatásként értelmezi a micvát, „Tartsd távol magad az árájottól” (tiltott szexuális kapcsolatok) és a büntől. A „kados” kifejezés szó szerint elkülönítettet jelent. Amikor azt mondjuk az Örökkévalóról, hogy „kados, kados, kados” (szent, szent, szent), az elkülönítettségét és különlegességét hangsúlyozzuk. A mondat értelme így: „Elkülönítve legyetek – a tilalmas bűnöktől.”

Rámbán, a Rásival való híres vitájában azt mondja, hogy a „Szentek legyetek” mondatnak semmi köze a tiltott nemi kapcsolatokhoz, inkább a tökéletesen megengedett cselekvésekre vonatkozik. Arról van szó, hogy „Szenteljétek meg magatokat abban, ami megengedett nektek.” (Kádes et ácmehá b'mutár lách.) Rámbán kijelenti, hogy ilyen fajta önkorlátozás nélkül az ember „návál b' resut háTorá” („undorító, a Tóra engedélyével”, azaz lehet valaki nagyon falánk, iszákos, élvhajhász, anélkül, hogy akármilyen tórai tilalmat megszegne) lesz. Az a szentség-szint, amiről ebben a versben van szó úgy érhető el, hogy az ember még azokban a fizikai élvezetekben is mértéket tart, amiket a Tóra megenged.

A Chászám Szajfer rámutat, hogy akár Rási, akár Rámbán értelmezését vesszük, a micva üzenete az önmegtartóztatás. Azt gondolhatnánk – tévesen –, hogy az egyetlen mód ezt a szintet elérni az, ha az ember bezárkózik egy kolostorba a hegytetőn. Azt gondolhatnánk, hogy az a legjobb, ha nincs semmi dolgunk az emberekkel, nem szabad megházasodni és egyáltalán semmi kapcsolatunk ne legyen az ellenkező nemmel. A Tóra ezért mondja világosan, hogy a szerzetesi „szentség” nem kívánatos. Ez a szakasz kifejezetten közösségben lett átadva. Mindenki jelen volt, férfiak, nők és gyerekek.

Kadosnak (szentnek) kell lennünk, de a gyülekezet és a közösség kontextusán belül. Meg kell házasodnunk és gyereket kell nevelnünk. Játsszanunk kell a gyerekeinkkel, időt kell tölteni a családukkal és a közösségünknek része kell, hogy legyünk. A Tóra teljes emberi lények szentségét kívánja.

A Kocki Rebbe sokszor hangsúlyozta: „Szent **EMBEREK** legyetek nekem.” (2Mózes 22:30) Az Örökkévalónak nem kell több angyal. A Tórát nem az angyaloknak adta. Emberek kapták, akiknek igényeik és vágyaik vannak és társas lények. Ebben a kontextusban vagyunk megparancsolva arra, hogy szentek legyünk.

Ezért éppen a „Kedosim tihju” micvája hangzott el nagy közösség előtt, hangsúlyozva, hogy noha

bizonyos fokú önmegtartóztatáson keresztül kell elérnünk a szentséget, ennek mégis a közösségen belül kell megtörténnie, a feleségeinkkel, gyerekeinkkel és szomszédainkkal együtt.

Szerző: [Rabbi Yissocher Frand](#)

Forrás: [Torah.org](#)

Fordította: [D. Ch.](#)

Megjelent: [Forrás – 2011. április](#)

KEDOSIM ELKÜLÖNÜLNI A NÉPEKTŐL!!

„Ne egyetek a véren, ne varázsoljatok és ne jósoljatok!” (3. Mózes, 19, 26) .

Ne egyetek a véren – szándékosan fordítottam ezt a verset szó szerint, bár ennek első látásra nincs értelme. Ez héberül nyelvtanilag is érthetetlen, mert hiszen hogy lehet a „véren enni”? A legtöbb fordítás a dolog könnyebb végét fogta meg és az eredmény az hogy ne egyetek (igyatok) vért. De hiszen ezt a Tóra már többször tiltotta és nyilvánvaló hogy nem erről van szó.

Rási, aki sokszor hangsúlyozza, hogy ő a Psát híve, itt arról beszél, hogy a Midrás milyen sokféle drust (tanítást, magyarázatot) hoz ezzel a verssel kapcsolatban és milyen érdekes képzet társításokat ébreszt a nehéz héber szöveg.

Miről lehet itt szó?

Maimonidés a Tévelygőkben, valamint Nachmanidés és sokan mások, itt ismert(?) pogány praktikákról beszélnek, amelyekkel a szellemeknek áldoztak – vért – „mivel a vér a szellemek tápláléka” és leültek lakmározni velük, abban a reményben, hogy a szellemek és a démonok, „majd elárulják nekik, mi lesz a jövőben”. Ez úgy történt hogy egy levágott állat vérére felfogták, egy gödörbe csurgatták majd körülülték és úgy ették a húst.

Azt hogy nem egyszerű vérivási tilalomról van itt szó – a szöveggörnyezetből is látni lehet, mivel a vers a varázslás-kuruzslás illetve a jóslás-jövendölés tilalmával fejeződik be. Vannak akik az előző néhány verssel is összekötik – az Orlá törvényével – aminek szintén vannak pogány vetületei: mivel az idolvivők, varázslataikkal, a gyümölcs érését akarták siettetni – a Tóra azt mondja: stop! Nincs hová sietned, nem kell a természet rendjét megbolygatni, hiszen az első három évben amúgy sem élvezheted a gyümölcsöt – mivel az „Orlá”-nak számít – akár sietteted akár nem..

* * * *

A „véren való evés” talány volt és az is maradt volna, ha nem állna rendelkezésünkre egy konkrét precedens, ami Saul, az első izraeli király, idejében történt, ahol és amikor a fáradt és éhes nép „evett a véren”, megszegvén ezzel a tórai tilalmat. A legtöbb kommentátor, mind a hagyományosak, mind az „újak”, összekötik az itteni tilalmat azzal amit a Biblia Sámuel könyvében elmond nekünk (1. Sámuel, 14, 32-34). Ott arról van szó, hogy Izrael népe, Saul vezetésével, nehéz háborút vívott a filiszteusokkal, váltakozó hadszerencsével. Saul egynapos böjtöt rendelt el, halálbüntetés terhe mellett, annak aki megszegi és a nap lementekor a zsidók megfutamították ellenségeiket, de nagyon fáradtak és éhesek voltak. Ekkor „a zsákmányra vetette magát a nép. Fogták a juhokat, marhákat, borjakat és a földön vágják le és a véren ette a nép a húst. Legott jelentették Saulnak, hogy „vétkeznek a nép az Örökkévaló ellen, mivel a véren eszi a húst”. Saul meg ezt mondta: Árulást (vagyis bűnös mulasztást) követtetek el. „Gördítsetek ide egy nagy követ – – és mondjátok a népnek, hogy itt vágja le mindenki ökrét, juhát – – akkor nem vétkeztek az Örökkévaló ellen, azzal hogy a véren eszitek a húst —”.

Így is történt. Jellemző hogy a nép is, Saul is, tudták hogy véték – Saul szavai szerint árulás – a „véren enni a húst”, bár itt nincs konkrét hivatkozás a tórai tilalomra.

* * * *

Nem nagyon értjük, mi volt a megoldás a „nagy kőben”, amit Saul kért, hogy gördítsenek hozzá, ha csak nem az, hogy lesz egy központi hely a vágásra – egyfajta vágóhíd – de a húst másutt fogják enni, nem ott ahol a vér elfolyt. Így talán egy megrögzött pogány szokásnak vette Saul elejét azzal, hogy a vágást egy helyre összpontosította, ahogy ezt Maimonidés mondja. Ugyanazt a célt amit itt a „nagy kő”, szolgálja a Bölcséink által elrendelt kaserolás, amivel – sózás és áztatás által – eltávolítanak a húsból minden csepp vért.

Azt hogy itt a vér kultusz bálványimádással kötődik össze, nem nehéz észrevenni egy ezékiéli versben, ahol a próféta megrója az ostobán és ok nélkül optimista népet: „Így szól Istenem az Örökkévaló: A véren esztek; felnéztek bálványaitokra, vért ontotok – és ti fogjátok örökölni az Országot?”! (Ezékiél, 33, 25).

Ahogy itt, szakaszunkban, egy versben említi a Tóra a „véren evést” a varázslással és jóslással – ugyanez a logikus sorrend Ezékiélnél is: Véren-evés, bálványkultusz, vérontás – ezek a zsidó szentség-ideál ellenpólusai.

A Chinuch könyve, a micva magyarázatában, a „tékozló fiú”-val asszociálja a „véren evést”. Amaz húst zabál és bort vedel és végső soron büntetése halál (lásd részletesen Naftali Kraus, Az Ősi Forrás(13): A 613 micva, 285-7 oldal, ahol más oldalról közelítettük meg a „véren evés” fogalmát).

Érdekes, hogy ami a „véren evés” értelmezését a fenti magyarázatban alátámasztja, az az, hogy ezt a legracionálisabb, sőt legmodernebb kommentátorok is elfogadják. Így Nachmanidés és Maimonidés fent idézett magyarázatát megtaláljuk Ibn Ezránál, Luzzattónál, pláne Hoffmannál sőt még a modern „Olám Hátánách”-ban is.

Bchor-Sor a racionális toszafista, azt mondja, hogy (Saul katonái) „sietve ettek, mert nagyon éhesek voltak és nem várták meg, amíg a levágott állat vére teljesen elfolyt, hanem kanyarítottak maguknak egy darab húst és úgy ették” (talán nyersen). Szerinte erre figyelmeztet a Tóra, ezt tiltja. Kimchi csatlakozik Bchor-Sor véleményéhez, de végső fokon ő is amellet szól, hogy itt egy pogány praktikáról volt szó.

Hogy tévedés ne essék: itt nem az „Éver min Hácháj” tilalmáról van szó, amit a Noachitáknak is tilt a Tóra. Ez azt jelenti, hogy egy élő állatból kivág egy barbár ember egy darab húst és azt falja. Itt az állatot levágták, kóser módon, csak nem várták meg míg vére elfolyik és valószínűleg nem sózták ki ahogy kell.

Bölcséink a vers átvitt értelmét sem hanyagolták el és egy sor asszociatív utalást – és utasítást – láttak benne. Eszerint a „nem enni a véren” – azt is jelenti, hogy

- Ne egyetek imádkozás előtt (Bráchet, 10a).
- Ne egyetek az áldozat húsából, mielőtt a vérért az oltárra hintették (Szánhedrin, 63a).
- A bíróság tagjai akik valakit halálra ítélték, kötelesek aznap böjtölni.
- A halálraítélt családtagjait nem részesítik halotti torban (szeudát hávráá).
- Figyelmeztessétek a „tékozló fiút”: ne egyen (zabáljon) úgy, hogy a végén kiérdemelje a halálbüntetést...

Mint már mondtuk a szakaszban említett pogány szokások, kanaánita és egyéb nemzsidó praktikák – a zsidó szentség formula ellenpólusai. A Tóra felsorolja őket, hogy a zsidó ember tudja mitől tartózkodjon, mi ellen kell védekeznie.

A szakasz egyik befejező mondata felállítja az alternatívát, azzal hogy válasz elé állítja a zsidó embert:

„Legyetek szentek nekem (vagyis éljétek szentes életet), mivel szent vagyok én az Örökkévaló és elválasztalak benneteket a népektől, hogy az enyéim legyetek” (3. Mózes, 20, 26). „Ha el vagytok választva (vagyis elkülönültök) tőlük – akkor az enyéim vagytok – ha nem, akkor Nebuchadnecaré és társai” (Rási a Szifra nevében).

Ez tehát a választás: vagy-vagy. Vagy zsidók, az Örökkévaló és Tórájának hívei, vagy felekezetenkívüli ateisták, a mindenkori Nebuchadnecárok kényének-kedvének kitéve.

Naftali Kraus

A TEMETŐKBEN A VITÁK ELNÉMULNAK – HERZOG EGYSÉGRE SZÓLÍTOTT FEL AZ EMLÉKNAPI BESZÉDÉBEN

ujkelet.live

Jom Hazikaron, az elesett katonák és a terror áldozatainak emléknapja, kedd este vette kezdetét Izraelben.

Az 1860 óta vezetett adatok szerint az áldozatok száma 24068, az elmúlt egy évben 56 új név került fel az ország védelme során elhunytak listájára. Az elmúlt évben 84 hadirokkant hunyt el a szolgálat közben szerzett sérüléseik szövődményeinek következtében.

Kedd este 8 órakor egy percre országszerte megszólaltak szirénák. Az izraeliek komor csendben álltak az utcákon, vagy otthonaikban és az erkélyeken. A forgalom leállt, és a járművek utasai kiszálltak és némán tisztelegtek az elesett katonák és a terror áldozatai előtt.

Ezután elkezdődtek a hivatalos megemlékezések. A fő szertartásra Jeruzsálemben a Siratófal plázájánál került sor, ahol többek között beszédet mondott Itzhák Herzog elnök, aki egységre szólította fel az izraelieket.

„Államunk védelmében elesett fiaink és lányaink együtt harcoltak és együtt estek el. Nem kérdezték, és nem kérdezte tőlük senki, hogy ki jobboldali és ki baloldali. Ki volt vallásos. Ki volt világi. Ki volt zsidó és ki nem.”

„Izraeliként estek el, Izraelt védve. A temetőkből a viták elnémulnak. A sírkövek között nincs egyetlen hang sem. Csend van, amely megköveteli, hogy együtt teljesítsük a haldokló egyetlen kívánságát: Izrael feltámadását. Izrael építését. Az egységet, a konszolidáltságot, az egymásért felelőst. Mert mindannyian testvérek vagyunk.”

Ezután Herzog visszaemlékezett a közelmúltban országszerte végigsöpört terrortámadás-sorozatra, amely során 16 izraeli vesztette életét.

„Ellenségeink még ma is gyűlölködő rettegésben indulnak ellenünk, és mint mindig, készen és elszántan érnek bennünket, egyik kezükkel fegyvert tartva, a másikat pedig párbeszédre és békére nyújtva” – folytatta Herzog.

„Éppen ezekben a szívszorító pillanatokban, utolsó útjukra kísérve hőseinket és hősnőinket, szeretett családjaikkal együtt, kiknek fájdalma a miénkké válik – éppen ezekben a pillanatokban fedezzük fel csodálatos és különleges nemzetünk erejét, amely tudja, hogyan kell legyőzni minden akadályt.”

Továbbá az elnök arra szólította fel a gyászolókat, hogy ne felejtsek el Izrael Állam felépítésének célját, és arra buzdította a jövő nemzedékeit, hogy tartsanak ki kötelességük, az összetartó nemzet felépítése mellett.

„Ez a mi kötelességünk az elesettekkel, a mi kötelességünk a jövő nemzedékeivel szemben: egy erős és virágzó zsidó és demokratikus állam fenntartása, egy olyan állam, amely a közösségek káprázatos mozaikjából épül fel.”

Herzog beszédét a 2014-es háborúban elesett két izraeli katonára, Hadar Goldinra és Oron Shaulra – akiknek maradványait a Hamász tartja fogva, hasonlóan a két izraeli civilre Avraham Mengisztura és Hisam al-Szajedre utalva zárta.

„Fogvatartottjaink és eltűntjeink mielőbbi visszatéréséért imádkozom, hazahozásuk a mi vállunkat terheli.”

A jeruzsálemi megemlékezésen a hadsereg vezérkari főnöke, Aviv Kohavi is beszédet mondott a harcokban elesett katonák áldozatkészsége előtt tisztelegve.

„Nem fognak vissza térni, de nekik köszönhetően sokan visszatértek. Nekik köszönhetően civilek tízezreit sikerült megmenteni” – mondta beszédében, külön kiemelve a meggyilkoltak családjainak fájdalmát, amely mindig jelen lesz és soha nem fog elmúlni.

Továbbá, üdvözölte a hadseregben szolgáló katonák generációit és hangsúlyozta, hogy az Izraeli Védelmi Erők jelenleg több fronton is küzdelmet folytat a fenyegetésekkel szemben.

„A terror megghiúsítása minden nap folytatódik északról délig, és a hadsereg különböző egységei megvédik az ország polgárait Júdea és Szamária útjain és kereszteződéseiben, valamint

a határok mentén” – hozzátéve, hogy Izrael védelme érdekében a hadsereg „az ország határain is túllépve, a levegőben, a tengeren és a szárazföldön – az egész Közel-Keleten” is képes csapást mérni.

A Kotelnál tartott hivatalos ceremóniával egyidőben országszerte a tel-avivi HaJarkon parkban, a Kneszetben és számos helyi közösségben is megemlékezéseket tartottak.

A jeruzsálemi Jad LaBanim Házban kedd délután Naftali Bennett miniszterelnök és a Kneszet elnökének jelenlétében megemlékezést tartottak azokról, akik Izrael állam védelme során elesettek.

Bennett beszédében egységre szólított Izrael népe körében, felidézve kommandós szolgálatát a 90-es években Dél-Libanonban, és megemlégett több ismert katonát, akik meghaltak az ottani harcok során.

Bennett Jom Hazikaron alkalmából: Ez a harmadik és egyben utolsó esélyünk az egységre, ne hagyjátok, hogy a gyűlölet elpusztítsa!

Szerdán 11:00 órakor két percre megszólalnak a szirénák, majd elkezdődnek az állami megemlékezések országszerte 52 katonai temetőben és az emlékhelyeken. A fő ceremóniára a jeruzsálemi Herzl-hegyen kerül sor.

Az Emléknap szerda este 7:45-kor fáklyagyújtással ér véget és kezdetét veszi a 74. Függetlenségi Nap.

Jom Hazikaron napját 1951-ben, az akkori miniszterelnök és védelmi miniszter, David Ben Gurion kezdeményezte és jelölte ki ijjár negyedik napjára.

Fedezd fel a héber nyelvet

EGY ORSZÁG, NÉGY TENGER

Hóhullám – gáláj chom (גלי חום). Többesszámban, mivel többször van hozzá szerencsénk úgy májustól szeptemberig. Eltart egy-két napig, néha egy hétig is. És ha nem akarjuk az egész nyarat a légkondi mellett tölteni, az egyetlen menedék a tenger, héberül jám (ים).

Amiből ebben az apró országban – a „Területek” nélkül 21 ezer négyzetkilométer, mint a Dunántúl a Kisalföld nélkül – négy is van. Mármin négy tenger. Pontosabban tengerpart – chof jám (חוף ים).

A négyből azonban csak kettő az igazi: a Földközi tenger, amelyet a modern héber nyelv úgy emleget, hogy Jáam hátyichon (ים התיכון) – a tichon szó jelentése „közép”; és a déli végeken, Eilat városánál a Vörös tenger, ami egyáltalán nem Vörös, hanem Nádas: Jáam szuf (ים סוף). A szuf ugyanis nádat jelent. A Bibliában is így nevezik: Nádas tenger.

Mégis, hogyan lett Vörös a Nádas? Hát úgy, hogy egy angol térképmásoló valamikor elnézte a „Reed Sea” nevet (a reed nádat jelent), egy *e* betűt kihagyott, és lett belőle „Red Sea”, Vörös tenger (a red vöröset jelent angolul).

A másik kettő viszont tó. Ami héberül ágám (אגם), de a hagyomány mégis tengerként tiszteli őket.

És éppen ez a két „tenger” híres az egész Földön: a Biblia tette őket híressé.

Az egyik a Kineret, ami a héber nyelvű térképeken Jáam Kineret (ים כנרת). Neve a kinor (כינור) szóból származik, ami ma hegedűt jelent, régen valamilyen húros hangszert, és a tó formája a régieket erre a hangszerre emlékeztette. Ugyanezt a tavat sokan Genezáret tóként ismerik, ami a héber Ginoszár (גינוסר) tájegység nevéből lett. Ma egy kibuc viseli ezt a nevet. Angol nyelvterületen Galilea tengereként (Sea of Galilee) ismerik.

A másik a Holt-tenger. A héber nyelv ezt is másképpen ismeri: Jáam hámelách (ים המלח), vagyis „Só-tenger” (a melách sót jelent).

Holtnak valóban holt, sós vizében semmilyen élet nincs. Ám az utóbbi évtizedekben Izrael visszatért népe csodákat művelt. A partján, a sívó sivatag szélén, kísértetiesen sárgálló, kopár hegyek alján szállodasorok sorakoznak, a Föld legmélyebb pontján a kibuc botanikus kertjében százféle trópusi növény virágzik, és a nem egészen evilági élményekre vágyók átadhatják magukat a lebegésnek a sós víz és a téridő felett...

HÉBER NYELVTANÍTÁS:

Halmos László

052-326 0834

izraelihrlevel@gmail.com

Nagyfuvaros Centenárium 22.

1967. január 14-én, szombaton avatták barmicvóvá zsinagógánkban Streit Tibort, Streit Leónak, a körzet választmányi tagjának fiát. Lázár Hermann előimádkozó ünnepi misebérachja után dr. Salgó László főrabbi avatta az ifjút. Istentisztelet utáni kidduson a barmicvó köszönte meg a felkészítést, majd édesapja mondott meghatott szavakkal beszédet.

Áprilisban Solti Dezső az Internacionale menedzsere Jajm kippur kóton alkalmával imádkozott a templomban. Dr. Salgó László főrabbi, mint régi, kedves ismerőst köszöntötte Solti Dezsőt, aki egy perc múlva már nem az Inter világhírű edzője volt, hanem taliszba burkolódzva, elmélyülten hallgatta Stern László főkantor imáját.

Májusban Barabás Zsigmond József, a körzet elöljárója hosszú betegség után elhunyt.

Június 6-án a körzet dísztermében a BIH vezetői bejelentették, hogy **Atlasz Miklóst**, a körzet eddigi alelnökét a BIH a Nagyfuvaros utcai **körzet elnökévé** választotta meg.

Augusztus 27-én, vasárnap volt Streit Juditnak, a körzet választmányi tagja, Streit Leó lányának az esküvője Gáspár Istvánnal. Az esketési szertartást dr. Salgó László főrabbi és Stern László főkantor végezte.

Az Új élet szeptember 1-i számában emlékezett meg a zsinagógai körzet 45 évvel ez előtti megalakulásáról dr. Salgó László főrabbi.

Szeptember 2-án volt Halpern Györgynek, Halpern Ármin fiának a barmicvója. Többek között Zoldán Sándor, az ifjú hitoktatója is köszöntötte a barmicvó ifjút és az örömszüelőket.

Novemberben Zinner László, a körzet sok éven át volt választmányi tagja 83 éves korában elhunyt.

Schwarz Béla, a körzet köztiszteletben álló választmányi tagja betöltötte 90. életévét. Chanukka szombatján hívták fel a Tórához.

1968. január 6-án köszöntötték a templomban Präger Miksa elöljárót 85. születésnapja alkalmából.

82 éves korában elhunyt Feldmann Salamon, a körzet több évtizeden volt elöljárója, aki Tórát is íratott a templom részére. Temetésére eljött Izraelből ott élő fia és Kanadából a menyee.

76 éves korában elhunyt Lefkovits Bernát, a körzet sok éven át volt tagja.

Március 7-én Zájin Ádár napján a vendégként jelenlevő Solti Dezső meleg szeretettel köszöntötte a jelenlevőket.

Márciusban hunyt el 71 éves korában Herczog Miklósné és 83 éves korában Schwarz Arnoldné a körzet Nőcsoportjának vezetőségi tagjai. Mindkét szeder este dr. Salgó László főrabbi beszéde után Stern László főkantor mondta el a kiddust, majd Lázár Hermann kantor adta a szédert. A szeder előkészítésében Atlasz Miklós elnök, Defrin Izsó alelnök és a Nőcsoport vezetői vettek részt.

Dr. Scheiber Lajos 100. születésnapjára emlékezett dr. Salgó László főrabbi az Új élet 1968. június 1-én megjelent kiadásában.

Június 9-én volt **Dobó (Druker) Zoltánnak**, a Nagyfuvaros utcai **körzet volt elnökének**, a BIH központi elöljárójának sírkőavatása. (1/E-18 -21).

Dobó Zoltán síremléke

Júniusban hunyt el 59 éves korában Pataki László és 79 éves korában Gelb Sámuel, a körzet választmányi tagjai.

Június 29-én ünnepelték Kővári Árpád templom-elöljárót 70. születésnapja alkalmából.

Októberben temették Ötvös Rezsőt, a körzet választmányi tagját, aki 55 éves korában hunyt el váratlanul.

November 16-án avatták barmicvóvá Láng Andrást a körzet Talmud Tóra növendékét. Sík Ernő előimádkozó ünnepi misebérachja után dr. Salgó László főrabbi mondott beszédet. November 30-án volt Vereckei András barmicvója. Az istentisztelet után ünnepi kiddus volt, amelyen a jelenlevő dr. Eisenberg Akiba bécsi főrabbi, a barmicvó családjának régi barátja mondott meleg hangú köszöntőt.

Spitzer Tibor, a BIH dolgozója, a körzet több éven át volt elöljárója, hosszú betegség után 73 éves korában elhunyt. Temetésén Stern Béla kantor gyászéneke után dr. Salgó László főrabbi méltatta érdemeit, majd Lux Ignác mondott Él mólé rachamimot.

Frühauf Károlyné, a Nagyfuvaros utcai körzet választmányi tagjának felesége súlyos betegség után elhalálozott.

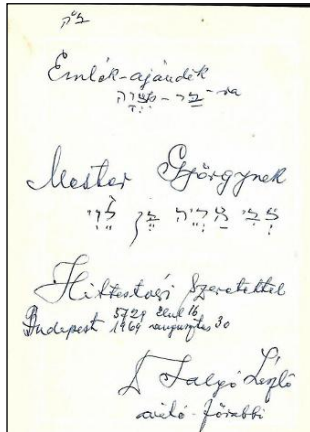
December 28-án ünnepelte 85-ik születésnapját Fischer Jenő a körzet elnökségi tagja, a pécsi községkerület volt elnöke.

1969. január 4-én volt templomunkban Müller Miklósnak, Müllér Lipót körzeti előljáró fiának a barmicvója.

Ugyanekkor ünnepelte Stern Zsigmond, a körzet választmányi tagja 75-ik, Weber József, a körzet előljárója a 70-ik születésnapját.

Februárban 55 éves korában elhalálozott **Szigeti Mihály**, a körzet nyugalmazott karmestere. Márciusban 71 éves korában hunyt el Darvas Miklós.

Március 15-én Braun Miksának, a körzet választmányi tagjának kislány unokája született. Az ünnepélyes névadáson a kicsi Andrea a zsinagógái életben a Mirjam nevet kapta.

Június 1-én Stern Ottó, Stern Lászlónak, a BIH Nagyfuvaros utcai temploma főkántorának és feleségének fia tartotta esküvőjét a Nagyfuvaros utcai templomban Goldmann Agnessel.

1969. augusztus 30-án, szombaton volt **Mester Tibor**, a Nagyfuvaros utcai templom választmányi tagja **György** fiának barmicvója. Stern László főkántor ünnepi misebérachja után a barmicvá ifjú mondta el hagyományos melódiával a háftórát, majd dr. Salgó László főrabbi felavatta őt. Az istentisztelet után a körzeti kultúrteremben ünnepi kiddus volt, amelyen az ifjú szép beszédet mondott, majd Atlasz Miklós körzeti elnök tolmácsolta a vezetőség és a hívek jókívánságait. Dr. Salgó László imakönyvvel ajándékozta meg az ifjút.

Dr. Salgó László beírása az imakönyvbe.

Decemberben dr. Salgó László főrabbi emlékezett dr. Scheiber Lajos halálának 25. évfordulójára.

Gutmann Lajos, a templom vezető templomelőljárója 86 éves korában elhunyt.

December 27-én istentisztelet keretében köszöntötték Porjesz Mór templomelőljárót 80., Pach Rezső választmányi tagot 90. születésnapja alkalmából.

1970. február 28-án tartották Horovitz Ernő és felesége László fiának bármicvó ünnepélyét. Az ifjút Stren Jenő tanító készítette fel. Weisz Márton főrabbi és Groszberg Jenő rabbi avató beszédei után Lebovics Márk, a Dobozi utcai templom elnöke kívánt sok sikert az ifjúnak élete további állomásain. Braun Lázár a BIH Ortodox tagozatának elnöke, Schachter Ármín alelnök, Ungár Sándor és Muncsik Mihály előljárók, valamint Fixler Hermann főtitkár is köszöntötték Horovitz Lászlót.

1970. áprilisában hunyt el Halpern Ármín 59 évesen és Halmos Sámuel 81 éves korában. Mindketten a körzet választmányi tagjai voltak.

Április 4-én volt Sóskúti György barmicvója. Az ifjú, aki a Talmud Tóra növendéke, igen szépen mondta el a Háftórát.

Az első közösségi szédereen száz személy vett részt. Dr. Salgó László főrabbi bevezető beszéde és Stern László főkántor kiddusa után **Schöner Alfréd**, az Országos Rabbiképző Intézet hallgatója tartotta a szédert. A második széderejét 75 személynek dr. Salgó László főrabbi adta, Stern László főkántor közreműködésével. Spitzer Marianne és Tamás, a Talmud Tóra növendékei sorolták fel a Mánistánó kérdéseit.

Stern Ottó és felesége Péter fiának briszét április 25-én tartották a körzet kultúrtermében. A hívek nagy számban vettek részt az örömszülők, Stern László, a Nagyfuvaros utcai temploma főkántora és felesége, valamint Goldmann Imre és felesége (Balassagyarmat) családi ünnepén. A szertartás után dr. Salgó László főrabbi és Atlasz Miklós körzeti elnök mondott meleghangú beszédet.

Április 25-én bensőséges családi ünnepség keretében köszöntötte főabbiját, dr. Salgó Lászlót 60. születésnapja alkalmából a Nagyfuvaros utcai körzet.

Dr. Salgó László

Májusban Hauer Richárd, a körzet választmányi tagja, továbbá Suchel József 61. éves korában hunyt el.

Júniusban Mann Sándorné, a körzet Női Tagozatának volt vezetőségi tagja 80 éves korában, augusztusban Róna Béláné a körzet választmányi tagjának felesége 61 éves korában, Weiner Henrikné, a Nőcsoport közszeretben álló tagja súlyos betegség után elhunyt.

Szeptember 13-án volt néhai Guttmann Lajos, a templom vezető elöljárójának sírköavatása (3. jobb parcella).

Október 17-én avatták barmicvóvá dr. Révai István orvos Róbert fiát.

November 7-én ünnepelte a körzet és a hívek serege Klein Ábrahámot és feleségét házasságkötésük 60. évfordulója alkalmából, akik 1910-ben kötöttek házasságot Beregszászban.

November 28-án avatták barmicvóvá Endler Tamást, a Talmud Tóra kiváló növendékét.

Decemberben elhunyt Gábor Jenő, a körzet elöljárója 79 éves korában, aki elnöke volt a Dobozi utca 7—9 szám alatti imaháznak is.

1971. elején Surányi Vilmos, a körzet köztiszteletben álló elöljárója 67 éves korában súlyos betegség után elhunyt.

Február 28-án volt a körzet kultúrtermében Nemes Péter és Müller Anna kisfianak, Gábornak briszmiló szertartása. Az ünnepséget az újszülött nagyapja, Müller Lipót, a körzet elöljárója rendezte. A szertartást Weisz Márton budapesti ortodox főrabbi végezte, majd a névadást dr. Salgó László főrabbi. A körzet főrabbija, majd Weisz Márton főrabbi méltatták a nap jelentőségét és a zsidó vallás hagyományaihoz való ragaszkodás fontosságát, majd Atlasz Miklós körzeti elnök köszöntötte az örömszülőket és a két nagyapát. A kvater tisztét Zenner Pál töltötte be.

Márciusban Langer Mór választmányi tag 75. születésnapját ünnepelte a körzet templomában. Március 21-én ünnepelték Galambos József körzeti elöljáró és felesége ezüstlakodalmát és ugyanakkor tartotta János fiúk Gábor Ágnessel esküvőjét. A ritka és nagyon szép családi ünnepséget megelőző napon Atlasz Miklós körzeti elnök köszöntötte kedduson a fiatalokat és az örömszülőket. Vasárnap délután az esketési szertartáson Kovács Sándor főkantor és a Gerendai Endre vezette kórus ünnepi éneke után dr. Salgó László főrabbi áldotta meg az ifjú párt és a jubileumukat ünneplő szülőket.

Az első széder este száz hittestvért láttak vendégül. Sík Ernő ünnepi keddusa után dr. Salgó László főrabbi köszöntötte a jelenlevőket és méltatta az est jelentőségét, majd **Schőner Alfréd** rabbijelölt mondta el a Haggadát. Második este nyolcvan vendég jelenlétében a körzet főrabbija adta a szédert, amelyen megjelent Atlasz Miklós elnök és a körzeti elöljárók is. Az ének részeket a vendégként megjelent Solti Dezső mondta el hagyományos melódiával.

Május 1-én istentisztelet keretében ünnepelték London Lajos, a körzet alelnöke és felesége, házasságuk 40 éves évfordulóját. Sík Ernő ünnepi misebérachja és a templomi kórus éneke után dr. Salgó László főrabbi köszöntötte és áldotta meg a köztiszteletben álló házaspárt.

Weisz Zoltán, a körzet választmányi tagja 75 éves korában elhunyt. Waldmann Tibor templomi karénekest 70. születésnapja alkalmából június 19-én a hívták a Tóra elé, ahol Sík Ernő ünnepi misebérachja és a Gerendai Endre vezette kórus zsoltáréneke után dr. Salgó László főrabbi köszöntötte és áldotta meg.

Raus Hássonó első napján ünnepelte Szendrő József, a körzet választmányi tagja és felesége házasságuk ötvenedik évfordulóját.

Október 23-án volt a körzet választmányi tagjának Földvári István György nevű fiának barmicvája.

November 13-án volt Jakab Sándornak, a körzet elnökhelyettesének 70. születésnapja. Sík Ernő kantor ünnepi miseberachja után dr. Salgó László főrabbi méltatta a jubiláns értékes közösségi munkásságát, és kérte Isten áldását további életére.

December 1-én nagy részvétellel temették özv. dr. Kúnos Ignácnét. A 97. éves megboldogult a nemzetközi hírű orientalistának, a nyelvtudomány kimagasló egyéniségének, a MTA tagjának, dr. Kúnos Ignác egyetemi tanárnak, a Nagyfuvaros utcai templomkörzet 1939-1942 között volt elnökének a felesége. 52 évig éltek eszményi házasságban. Vallásos szülői ház leszármazottja volt, otthonát ősei hagyományainak tisztelete hatotta át, ebben a szellemben nevelte gyermekeit is. Az egyik fia dr. Kúnos István egyetemi docens, unokái Kúnos György orvos és Kúnos László műfordító.

g.t.

TEPLOMI IMAIDŐK

2022. máj. 6. – máj. 13. között:

	Reggel	Este
06. péntek	7,00	19,00
07. szombat	8,00	20,15
08. vasárnap	8,00	19,00
09. hétfő	7,00	19,00
10. kedd	7,00	19,00
11. szerda	7,00	19,00
12. csütörtök	7,00	19,00
13. péntek	7,00	19,00

Gyertyagyújtás legkésőbbi

időpontja BP.-en:

máj. 6. péntek 19,44

máj. 13. péntek 19,53

Szombat kimenetele:

máj. 7. szombat 20,57

máj. 14. szombat 21,09

ESEMÉNYEK

Csütörtökön tartott Jahrzeit-ot Zilber József előljáró nagyapja, néhai Zilber Lajos után és pénteken nagybátyja, néhai Zilber László után. Mindkét alkalommal tikunt adott a közösség tagjainak.

Csütörtökön reggel, az imádkozáson részt vett Dr. Goldberger Dániel, aki aliázása után először jött Zsinagógánkba. Közösségünk nevében Streit Sándor elnök üdvözölte.

Jom HáZikaron alkalmából megemlékeztünk és közösen Káddist mondtunk azokért a hősi halottakért, akik Izrael Állam háborúiban estek el, illetve azokért, akik terrorcselekmények áldozatai lettek.

Megünnepeltük **Jom HáÁcmáut**-ot, Izrael Állam Függetlenségi Napját. Ez alkalommal Hállél imát mondtunk. Streit Sándor elnök úr a tanítás keretében emlékezett meg e fontos, kiemelkedő napról.

„Mikor hazahozta az Örökkévaló Cion száműzöttjeit, azt hittük, álmodunk. Akkor tele szájjal nevtünk, nyelvünk ujjongással volt teli. Akkor így beszéltek a népek: – Bizony nagyot tett ezekkel az Örökkévaló!”

126. Zsoltár (Részlet)

Emberbarát klub

IDŐSEK KLUBJA

Következő klubrendezvényt, melyen angol nyelvtanulásra és társalgási gyakorlatra is van lehetőség, május 11-én, szerdán délelőtt 11 órától tartjuk a földszinti klubteremben.

Zinner Jutka klubvezető

A hetiszakaszunkban – **Ködosim** (3Mózes 19-20.) – a mindennapi élet zsidó vetületének megszentelt volta a téma, és a Tóra részletesen kifejti az elvet, miszerint ez a „szentség” a Tóra parancsolatainak szigorú betartásában és a zsidó különállás – a népektől való elkülönülés – konzekvens megőrzésében merül ki. „És elkülönítelek benneteket a népektől, hogy az enyéim legyetek” – mondja a Tóra. Bölcsseink hozzáteszik: „Ha elkülönültök a népektől – az enyém vagytok. Ha nem – akkor odaadlak Nebuchadecárnak és társainak”! (Torát Kohánim 10.) www.zsido.com

Ködosim hetiszakasz (19/9): ...és ha learatjátok országotok termését, ne arasd le földed szélét teljesen, és aratásod hulladékát ne szedeged össze...

Kép: Szedő-Neuwirth Sándor gyűjtése

081

VICCSAROK

- Miért váltál el a feleségedtől? – kérdi Grüntől a rabbi.
- Mert egy fejjel magasabb volt nálam.
- Az még nem olyan nagy baj!
- Na, ja! De láttad volna azt a fejet!!!

Kiadja: Nagy Fuvaros utcai Templomkörzet.

✉ Budapest. 1084. Nagy Fuvaros utca 4.

☎ 334 27 31 📧 nagyfuvaros@gmail.com

Felelős kiadó: Streit Sándor

Szerkesztő: Andrassy Béla